

ประมวลการสอน
ภาคปลาย ปีการศึกษา 2567

1. คณะเกษตร ภาควิชา พืชสวน
2. รหัสวิชา 01007424 ชื่อวิชา (ไทย) พืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร
จำนวนหน่วยกิต 3 (2-3-6) (อังกฤษ) Spices and Medicinal Plants
วิชาพื้นฐาน -
หมู่ 1 (บรรยาย) วันจันทร์ เวลา 13:00-15:00 น. ห้อง ก. 418 ตึกคณะเกษตร
11 (ปฏิบัติการ) วันจันทร์ เวลา 15:00-18:00 น. ห้อง ก. 418 ตึกคณะเกษตร, ห้องปฏิบัติการสมุนไพรและ
โรงเรียนต้นแบบสาธิตเพื่อการผลิตทางด้านพืชสวนข้างอาคารสารนิเทศ 50 ปี
3. ผู้สอน / คณะผู้สอน
 1. ผศ.ดร. ทศไนย จารุวัฒนพันธ์ e-mail : dipteris@gmail.com
 2. ผศ.ดร. เบญญา มะโนชัย (ผู้จัดการวิชา) e-mail : benya.m@ku.th
4. การให้นิสิตเข้าพบและให้คำแนะนำนอกเวลาเรียน
วันจันทร์- ศุกร์ ผ่านไลน์กลุ่มรายวิชา หรือทางอีเมล benya.m@ku.th ในวันและเวลาราชการ
5. จุดประสงค์ของวิชา เพื่อให้นิสิตเรียนรู้เรื่องต่างๆ ดังนี้
 1. ความหมายและขอบเขตของพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร
 2. ประวัติและวิวัฒนาการของพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร
 3. รู้จักพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร และการนำไปใช้ประโยชน์
 4. นิสิตสามารถ ขยายพันธุ์ เพาะปลูกพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร
6. คำอธิบายรายวิชา
ลักษณะพืช การจัดจำแนก การตรวจเอกลักษณ์ การใช้ประโยชน์ การผลิตและคุณภาพวัตถุดิบ ของพืช
เครื่องเทศและพืชสมุนไพรที่สำคัญ มีการศึกษานอกสถานที่
Characteristics, classification, identification, utilization, production and quality of spice and medicinal
plant. Field trips required.
7. คำอธิบายรายวิชา
 1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร ได้แก่ ความหมาย การเรียกชื่อ สารเคมีในพืช
ความสำคัญ
 ๒. พืชเครื่องเทศ: ประวัติของพืชเครื่องเทศ ลักษณะสำคัญของพืชเครื่องเทศ การจำแนกพืชเครื่องเทศ
 ๓. พืชสมุนไพร: ข้อแนะนำในการใช้ยาสมุนไพร การจำแนกพืชสมุนไพร
 ๔. ลักษณะพฤกษศาสตร์ของพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร
 ๕. การตรวจเอกลักษณ์พืชสมุนไพรและพืชเครื่องเทศ

- ๖. การผลิตวัตถุดิบพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร ได้แก่การขยายพันธุ์ การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และการดูแลหลังการเก็บเกี่ยว
- ๗. การควบคุมคุณภาพพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร
- ๘. การนำพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพรไปใช้ประโยชน์

8. วิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สอนโดยคณะผู้สอน ประกอบด้วยการบรรยาย สาธิตวิธีการและให้นิสิตฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการและพื้นที่จริง ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การสืบค้นจากฐานข้อมูล การเรียนรู้จักพืช การผลิตและการแปรรูป จนถึงการจัดจำหน่าย ฝึกการสังเกต ฝึกการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า โดยมีอาจารย์เป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา มิได้เป็นผู้สั่งงานเพียงฝ่ายเดียว จะทำให้นิสิตได้จดจำปัญหาและเกิดกระบวนการเสาะแสวงหาการแก้ไขปัญหา ทำให้ได้รับการพัฒนาทักษะทางความรู้ การวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา

9. อุปกรณ์สื่อการสอน

สื่อ Power Point และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เอกสารประกอบคำบรรยาย ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ระบบจัดการการเรียนรู้ (LMS) EduFarm เครื่องมือและวัสดุสำหรับการเพาะปลูกพืชในแปลงทดลอง (เช่น เมล็ดพันธุ์พืช กระบะเพาะกล้า วัสดุเพาะกล้า ปุ๋ย สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช สารควบคุมการเจริญเติบโตพืช และเครื่องมือการเกษตรต่าง ๆ) อุปกรณ์และเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์รวมถึงสารเคมี สำหรับการศึกษาทางสรีรวิทยาของพืชในห้องปฏิบัติการ

10. การวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน

10.1 ความสนใจเข้าเรียน	10 %
(ขาดเรียนชั่วโมงบรรยายและปฏิบัติการได้ไม่เกินอย่างละ 3 ครั้ง และสาย 2 ครั้ง = ขาด 1 ครั้ง)	
10.2 การสอบ	60 %
- การสอบกลางภาค	30 %
- การสอบปลายภาค	30 %
10.3 ปฏิบัติการ	30 %
- สอบภาคปฏิบัติการ	10%
- การศึกษาค้นคว้ารายงานในชั้นเรียน	10%
- รายงานบทปฏิบัติการ	10 %
รวม	<u>100 %</u>

11. การประเมินผลการเรียน

โดยวิธีอิงเกณฑ์ และอิงกลุ่ม

ดีเยี่ยม	≥ 80% = A	75-79.9%	= B+	
	70-74.9%	= B	65-69.9%	= C+
	60-64.9%	= C	55-59.9%	= D+
	50-54.9%	= D	< 50%	= F

12. เอกสารอ่านประกอบ (โปรดระบุชื่อเอกสารตามหลักการอ้างอิง คอระระบุ บทที่ / หน้า / ทั้งเล่ม)
1. ก่องกานดา ชยามฤต. 2541. คู่มือจำแนกพรรณไม้. หอพรรณไม้ กรมป่าไม้ กรุงเทพฯ.
 2. ณพพร ดำรงศิริ. 2536. พฤกษอนุกรมวิธาน. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
 3. นพมาศ สุนทรเจริญนนท์ และ นางลักษณธ์ เรื่องวิเศษ.2551. วิเคราะห์ วิจัย คุณภาพเครื่องยาไทย. คอนเซ็ปท์ เมดิคัล จำกัด. กรุงเทพฯ.
 4. พิทยา สรวมศิริ. 2551. อุตสาหกรรมพืชเครื่องเทศ. วนิดาเพรส. เชียงใหม่.
 5. ยິงยง ไพบูลย์สถานติวัฒนา. 2544. เอกสารประกอบการสอนวิชา อนุกรมวิธานพืชสวน. ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำแพงแสน นครปฐม.
 6. รัตนา อินทรานุกปรกรณ์. 2547. การตรวจสอบและการสกัดแยกสารสำคัญจากพืชสมุนไพร. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
 7. รุ่งรัตน์ เหลืองนทีเทพ. 2540. พืชเครื่องเทศและสมุนไพร. โอเดียนสโตร์. กรุงเทพฯ.
 8. วันดี กฤษณพันธ์. 2536. ยาและผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ. ภาควิชาเภสัชวินิจฉัย คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ.
 9. สมพร ภูติยานันต์, สุนีย์ จันทร์สกา, อำไพ พงศ์พิงศ์กุล และ วรณนรี เจริญทรัพย์. 2548. เอกสารวิจัย มาตรฐานพืชสมุนไพรทางเภสัชเวท. คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
 10. อรัญญา มโนสร้อย และ จีระเดช มโนสร้อย.2556. เวชสำอาง. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์. กรุงเทพฯ.
 11. Hopkins, W.G. and N.P.A., Hüner. 2004. Introduction to plant physiology. John Wiley. New York.
 12. Neisen, E.T., Orcutt, D.M. 1996. The physiology of plant under stress. Wiley. New York.
 13. Orcutt, D.M and Neisen, E.T. 2000. The physiology of plants under stress: soil and biotic factors. Wiley. New York.

13 ตารางกิจกรรมการเรียนการสอน (วันจันทร์ บรรยาย เวลา 13:00-15:00 น. ปฏิบัติการ เวลา 15:00-18:00 น.)

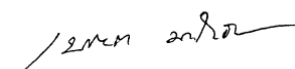
สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา/หัวข้อบรรยาย	กิจกรรม	ผู้สอน
1	25 พ.ย. 67	แนะนำข้อมูลทั่วไปในการเรียน	บรรยาย	เบญญา
		แบบทดสอบก่อนเรียน การระดมความคิดเกี่ยวกับการวางแผนการผลิตสมุนไพรและเครื่องเทศ	ระดมความคิด	เบญญา
2	2 ธ.ค. 67	ขอบเขตของวิชา/คำจำกัดความ/คำศัพท์ต่างๆ /วิวัฒนาการของการแพทย์แผนไทย/ความสำคัญของพืชสมุนไพร	บรรยาย	เบญญา
		การประเมินธาตุเจ้าเรือน และการสร้างผลิตภัณฑ์สมุนไพร	ปฏิบัติการ	เบญญา
3	9 ธ.ค. 67	การจัดจำแนกพืชสมุนไพรและเครื่องเทศ/ข้อแนะนำการใช้	บรรยาย	เบญญา
		การปลูกพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร	ปฏิบัติการ	เบญญา
4	16 ธ.ค. 67	พืชเครื่องเทศ ประวัติ ความสำคัญ แหล่งผลิตของโลก	บรรยาย	เบญญา
		การปลูกพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร	ปฏิบัติการ	เบญญา
5	23 ธ.ค. 67	ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพืชเครื่องเทศและสมุนไพร (1)	บรรยาย	ทัศนัย
		ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพืชเครื่องเทศและสมุนไพร (1)	ปฏิบัติการ	ทัศนัย
6	6 ม.ค. 68	ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพืชเครื่องเทศและสมุนไพร (2)	บรรยาย	ทัศนัย
		ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพืชเครื่องเทศและสมุนไพร (2)	ปฏิบัติการ	ทัศนัย
7	13 ม.ค. 68	สอบกลางภาค	สอบ	เบญญา

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา/หัวข้อบรรยาย	กิจกรรม	ผู้สอน
8	20 ม.ค. 68	แหล่งผลิตพืชเครื่องเทศในเขตร้อนและเขตอบอุ่น	บรรยาย	เบญญา
		สถานีวิจัยรสชาติและกลิ่นเครื่องเทศในเขตร้อนและเขตอบอุ่น	ปฏิบัติการ	เบญญา
9	27 ม.ค. 68	พืชสมุนไพรที่น่าสนใจและการใช้ประโยชน์	บรรยาย	เบญญา
		ผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพร	ปฏิบัติการ	เบญญา
10	3 ก.พ. 68	จำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์พืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพรในงานเกษตรแฟร์	ปฏิบัติการ	เบญญา
			ปฏิบัติการ	เบญญา
11	10 ก.พ. 68	องค์ประกอบทางเคมีในพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร (1)	บรรยาย	เบญญา
		การปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยวพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร	ปฏิบัติการ	เบญญา
12	17 ก.พ. 68	องค์ประกอบทางเคมีในพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร (2)	บรรยาย	เบญญา
		การสกัดสารสำคัญ	ปฏิบัติการ	เบญญา
13	24 ก.พ. 68	หลักการผลิตพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร	บรรยาย	เบญญา
		การควบคุมคุณภาพพืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร	บรรยาย	เบญญา
14	3 มี.ค. 68	การประเมินสารสำคัญ การวิเคราะห์และแปลผล	ปฏิบัติการ	เบญญา
15	10 มี.ค. 68	การตรวจเอกลักษณ์พืชเครื่องเทศและพืชสมุนไพร	บรรยาย	เบญญา
		การตรวจเอกลักษณ์พืชเครื่องเทศและสมุนไพร	ปฏิบัติการ	ทัศนัย
16	17 มี.ค. 68	การสอบปลายภาค	สอบข้อเขียน	เบญญา
		นำเสนอบทปฏิบัติการและส่งรายงาน	นำเสนอ	เบญญา

* มีการศึกษานอกสถานที่นัดหมายเพิ่มเติม

15. การปรับปรุงการสอนจากผลการประเมิน

จากผลการประเมินการสอนนิสิต เน้นให้มีการศึกษาเรียนรู้ด้วยตัวอย่างจริงก่อนการศึกษา โดยการนำนิสิตออกไปศึกษาตัวอย่างจริงในตอนต้นเทอมเพื่อให้นิสิตได้รู้จักพืชได้มากขึ้นและเน้นเนื้อหาการปฏิบัติและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น โดยให้นิสิตทดลองทำ mini project เกี่ยวกับระบบการผลิตเครื่องเทศและสมุนไพร และนำเสนอข้อมูลในชั้นเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ เป็นกิจกรรมเสริมในชั้นเรียน

ลงนาม..........ผู้รายงาน
(ผศ.ดร. เบญญา มะโนชัย)
วันที่ 28 พฤศจิกายน 2567